

NOTAT

Dato: 13. oktober 2005
Kontor: Erhvervs- og Familiesammenføringskontoret
J.nr.: 2005/4114-8
Sagsbeh.: NHL

Notat om konkrete fravigelser af en eller flere af betingelserne for ægtefællesammenføring

Indledning

Der har i pressen været omtale af, at der – udover den dispensationsordning, der følger af ministeriets notat af 26. maj 2003 om fravigelse af 24 års kravet og tilknytningskravet grundet den herboendes særlige erhvervsmæssige tilknytning til Danmark – også er en lang række yderligere muligheder for fravigelser af betingelserne for ægtefællesammenføring. Der henvises til vedlagte artikler fra JyllandsPosten (30. september 2005) og Politiken (1. oktober 2005).

I dette notat redegøres nærmere for de i artiklen i Politiken nævnte eksempler på fravigelser og den begrænsede rækkevidde af de enkelte fravigelser, der ikke – som artiklen kunne give indtryk af – er helt generelle.

Gravide

Ministeriet har på baggrund af en konkret sag mere generelt meddelt Udlændingestyrelsen, at forsørgelseskravet og kravet om ikke at have modtaget offentlige ydelser i et år under nærmere betingelser vil skulle fraviges, når den herboendes manglende opfyldelse af disse krav skyldes graviditet.

Ministeriet støtter dette på en fortolkning af den såkaldte CEDAW-konvention, der generelt forbyder diskrimination af kvinder. Fravigelsen følger altså af Danmarks internationale forpligtelser; helt i tråd med lovbemærkningerne og regeringens udlændingepolitik.

Flygtninge

Alle fravigelige betingelser for ægtefællesammenføring fraviges, hvis den herboende er flygtning og fortsat risikerer asylrelevant forfølgelse i hjemlandet, eller hvis den herboende i øvrigt ved at rejse til ansøgerens hjemland/opholdsland vil komme i risiko for dødsstraf, tortur eller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

Der foretages en konkret vurdering. Det forhold, at den herboende har opholdstilladelse som flygtning, er ikke i sig selv nok, da det som udgangspunkt er den aktuelle risiko for overgreb mv., der er af betydning i sagen om ægtefællesammenføring.

Fravigelsen følger af Danmarks internationale forpligtelser og fremgår udtrykkeligt af lovbemærkningerne.

Personer, der er alvorligt syge eller handicappede

Alle fravigelige betingelser for ægtefællesammenføring kan fraviges, hvis det på grund af alvorlig sygdom eller alvorligt handicap vil være humanitært uforsvarligt at henvise den herboende ægtefælle til at tage ophold i et andet land, hvor den pågældende ikke kan tilbydes pasnings- eller behandlingsmuligheder.

Dette kan være tilfældet, uden at det nødvendigvis ville være påkrævet at fravige betingelserne under henvisning til Danmarks internationale forpligtelser.

Fravigelsen fremgår udtrykkeligt af lovbemærkningerne.

Særlig erhvervmæssig tilknytning til Danmark

Fravigelsen er blandt andet beskrevet i ministeriets notat af 26. maj 2003.

Fravigelsen bygger på de forskellige hensyn, der ligger bag den store lovændring fra sommeren 2002 og har således støtte i lovbemærkningerne.

Studerende

Forsørgelseskravet stilles ikke, hvis den herboende ægtefælle er studerende på en erhvervskompetencegivende uddannelse.

Denne fravigelse gjaldt også under de tidligere regler for familiesammenføring og havde baggrund i dels at SU på daværende tidspunkt ikke kunne opfylde det dengang højere forsørgelseskrav, dels ønsket om ikke at tvinge folk fra deres igangværende studier.

Fravigelsen er udtrykkeligt nævnt i lovbemærkningerne dels til den nugældende, dels til den tidligere lovgivning.

Ambassadefolk

Tilknytningskravet skal ikke opfyldes for ægtefæller til udlændinge, der meddeles opholdstilladelse med henblik på ophold her i landet i forbindelse med en tilknytning til en herværende udenlandsk ambassade. I praksis ville sådanne udlændinge ellers aldrig kunne få ægtefælle med her til landet.

Den samme fravigelse gør sig gældende for udlændinge, der får opholdstilladelse i Danmark som studerende eller arbejdstager, missionær mv.; altså midlertidige ophold her i landet.

Den generelt lempeligere adgang til at få opholdstilladelse til en medfølgende ægtefælle, når udlændingen selv alene skal opholde sig midlertidigt i Danmark, er nærmere beskrevet i lovbemærkningerne.

Ved vurderingen af tilknytningskravet tages der i øvrigt særligt hensyn til, om et udlandsophold har skyldtes en arbejdsmæssig udstationering med ansættelse hos bl.a. danske myndigheder (eksempelvis ambassadeansættelse). I givet fald indgår udlandsopholdet ikke med samme negative vægt i tilknytningsvurderingen, som hvis opholdet havde haft et andet formål.

Dette fremgår udtrykkeligt af lovbemærkningerne.

Personer, der har børn fra tidligere ægteskab

Alle fravigelige betingelser for ægtefællesammenføring kan fraviges, hvis den herboende har forældremyndighed eller samværsret over mindreårige børn bosiddende i Danmark.

Der vil skulle lægges betydelig vægt på, om der er fastsat og rent faktisk udøves et samvær af sædvanligt omfang.

Fravigelsen betyder, at der – navnlig i sager, hvor barnet har begge biologisk forældre i Danmark, og hvor barnet har betydeligt samvær med begge forældre – ud fra hensynet til Danmarks internationale forpligtelser bør ske fravigelse af betingelserne for ægtefællesammenføring af en af de biologiske forældres nye ægtefælle grundet hensynet til barnets ret til fortsat familieliv med begge forældre.

Et barns selvstændige stærke tilknytning til Danmark kan efter omstændighederne ligeledes begrunde fravigelse af betingelserne.

Det blotte forhold, at den herboende har et barn fra et tidligere ægteskab, kan ikke begrunde fravigelse af kravene.

Fravigelserne følger af Danmarks internationale forpligtelser og er nærmere beskrevet i lovbemærkningerne.

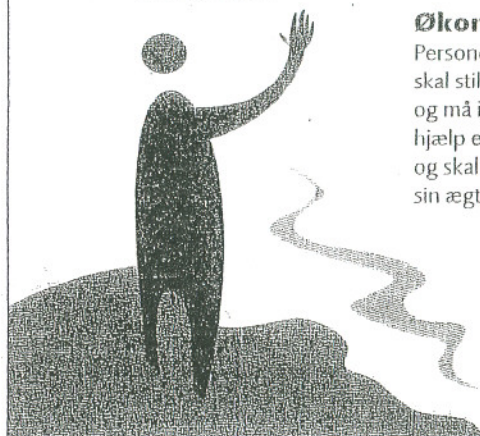
Kravene til familiesammenføring

24-års reglen

Begge skal være over 24 år.

Tilknytningskravet

Ægtefællernes samlede tilknytning til Danmark skal være større end deres samlede tilknytning til et andet land.

Økonomi

Personen, der bor i Danmark, skal stille 54.158 kr. i sikkerhed og må ikke have fået kontanthjælp eller dagpenge i et år og skal tjene nok til at forsørge sin ægtefælle.

Bolig

En bolig med højst to personer per værelse og 20 m² per person.

Undtagelser for reglerne på familiesammenføringsområdet

Gravide kan efter omstændighederne fritages for forsørgelseskravet og for kravet om ikke have modtaget offentlige ydelser i et år.

Flygtninge eller en person som har beskyttelsesstatus kan blive fritaget for samtlige krav. Det vil dog være en betingelse, at den person, der bor i Danmark, fortsat risikerer forfølgelse i sit hjemland.

Syge personer kan blive fritaget for efter omstændighederne samtlige krav, fordi der er tale om et humanitært hensyn.

Personer, som er ansat i **statens tjeneste**, hvor deres ansættelse har særlig udenrigspolitisk og/eller sikkerhedspolitisk betydning for Danmark kan fritages fra 24-års reglen og tilknytningskravet.

Folk med **job fra den såkaldte positivliste** herunder læger, sygeplejersker, it-specialister og vidensarbejdere behøver ikke opfylde tilknytningskravet og 24-års reglen.

Studerende kan blive fritaget fra forsørgelseskravet.

Ambassadefolk kan blive fritaget tilknytningskravet.

Personer, som har børn fra tidligere ægteskab, kan ligeledes få dispensation fra tilknytningskravet og 24-års reglen.

JBM5391

mand skal ikke sidde og skalte og valte med folks liv efter forgodtbefindende».

Adjunkt ved Københavns Universitet Jonas Christoffersen har undersøgt, hvordan familiesammenførings-sagerne bliver behandlet. »Det alvorligste problem er, at man ikke udadtil oplyser, hvordan de benytter regler-

ne. Om alle sagsbehandlere har styr på det hele, ved jeg ikke. Enten tror man på, at de har det, eller også tror man ikke på det. Det er en tillidssag«, siger han.

Kan ministeriet overhovedet lave en komplet liste over undtagelserne?

»Det vil kræve ret mange overarbejdstimer i den kom-

mende tid og må betragtes som umuligt, hvis listen skal konkretiseres med enkelt-afgørelser«.

Er det dét, man skal gøre for at være sikker i forhold til retssikkerheden?

»Ja. Men jeg tror ikke, at det er muligt, og det vil i hvert fald omfatte et kolossalt arbejde. En rimelig be-

skrivelse må man dog kunne lave på et par uger«, siger Jonas Christoffersen.

For Venstres integrations-ordfører, Irene Simonsen, er en liste over særreglerne dog ikke nok.

»Nu tog vi de nye regler af bordet, men det gør jo ikke, at vi har løst opgaven. Vi har virkelig brug for, at vi kan

tiltrække den højtuddannede arbejdskraft, men vi har også brug for at have en 24-års regel og et tilknytningskrav, som ikke kan misbruges«, siger Irene Simonsen, som mener, at der er brug for en ordentlig tænkepause.

line.jakobsen@pol.dk
tanja.parker@pol.dk

Flere særregler fo

Soldater og andre i statens tjeneste kan få dispensation fra reglerne om familiesammenføring ifølge et notat fra Integrationsministeriet. Folkeetingets Ombudsmand kræver redegørelse for, om særreglerne er offentliggjort.

LEMPelser

Af MIKKEL THASTUM,
LOUISE SCHEIBEL
og ANNE METTE SVANE

Udlændingemyndigheder har uden at offentliggøre det indført endnu flere lempelser i reglerne for familiesammenføring i Danmark.

I mere end to år har soldater og andre særlige ansatte i statens tjeneste haft mulighed for at blive fritaget fra det såkaldte tilknytningskrav og 24-årsregel.

Lempelsen fandt sted i sommeren 2003, samtidig med at der også blev åbnet for, at højtuddannede specialister på en såkaldt positivliste kunne få særbehandling og slippe for de skærpede regler for familiesammenføring.

Ifølge et notat fra Integrationsministeriet kan ansatte i forsvaret, der som led i deres ansættelsesforhold kan udstationeres i forbindelse med fredsskabende og fredsbevarende operationer, også få denne dispensation. Det begrundes med udenrigs- og sikkerhedspolitiske hensyn, fremgår det af notatet.

Integrationsministeriet oplyser, at der tillige eksisterer særregler for gravide, der kan blive undtaget for blandt andet forsørgelseskravet i reglerne for familiesammenføring. Hertil kommer undtagelser for syge, samt at personer med asyl kan blive undtaget for samtlige krav.

S-ordfører forundret

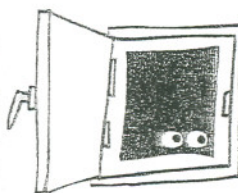
Socialdemokratiets udlændingeordfører, Anne-Marie Meldgaard, er dybt forundret:

»Jeg har aldrig hørt om, at der skulle eksistere særregler

OPHOLDSTILLADELSER

I 2004 blev der givet 34.101 opholdstilladelser i Danmark. Der blev hovedsageligt givet opholdstilladelser til studerende og erhvervsfolk. Derudover fik en mindre gruppe af asylansøgere og familiesammenførte opholdstilladelser. Opholdstilladelser er i første omgang tidsbegrænsede – som regel tre år. Efter syv års ophold i Danmark kan udlændinge med opholdstilladelse normalt ansøge om permanent ophold.

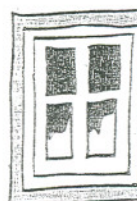
Sygeplejersker
Kræver dansk
autorisation fra
Sundhedsstyrelsen.

Vidensarbejdere
inden for naturvidenskab og teknologi (eks. fysikere, biokemikere, farmaceuter og radiografer).

Gravide, børn i Danmark, sygdom og folk med asyl
Disse forhold kan tale for at, der undtages fra kravene om tilknytning, bolig og økonomi.

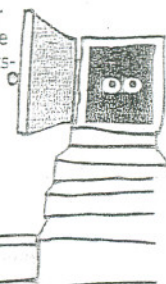

28-års reglen
Hvis den person, der bor i Danmark, har haft dansk statsborgerskab i over 28 år, stilles tilknytningskravet ikke.

SMUTHULLER

IT-specialister med mindst tre års universitetsuddannelse.

Læger
Kræver dansk autorisation fra Sundhedsstyrelsen.

for gravide. Dette bekræfter mig i, at loven er lavet af det rene gummi uden objektive kriterier. Alt er tilsyneladende styret af tilfældighederens princip efter sagsbehandlerens skøn og hemmelige skuffecirkulærer,« siger hun.

Morgenavisen Jyllands-Posten har bedt Udlændingestyrelsen om en udtømmende liste over samtlige lempelser og dispensationsmuligheder. Det var torsdag ikke muligt at få oplyst en sådan liste.

Der eksisterer heller ingen

statistik over, hvor mange personer der er blevet familiesammenført som følge af de lempelige særregler.

Krav om redegørelse

Fuldmægtig Andreas Alsøe fra Udlændingestyrelsens Direktionssekretariat bekræfter, at der eksisterer en række undtagelser for familiesammenføringsreglerne.

»På vores hjemmeside har vi informeret om nogle af undtagelserne. Det er ikke alle undtagelser, som vi har plads til at lægge ud,« siger Andreas Alsøe.

Udlændinge

Veje til familiesammenføring i Danmark

FAMILIESAMMENFØRING

Familiesammenføring er i udgangspunktet ikke en permanent opholdstilladelse. Kravet er også her syv års ophold, før der kan indgives ansøgning om permanent opholdstilladelse. Af de 34.101 opholdstilladelser, der blev givet i 2004 var der

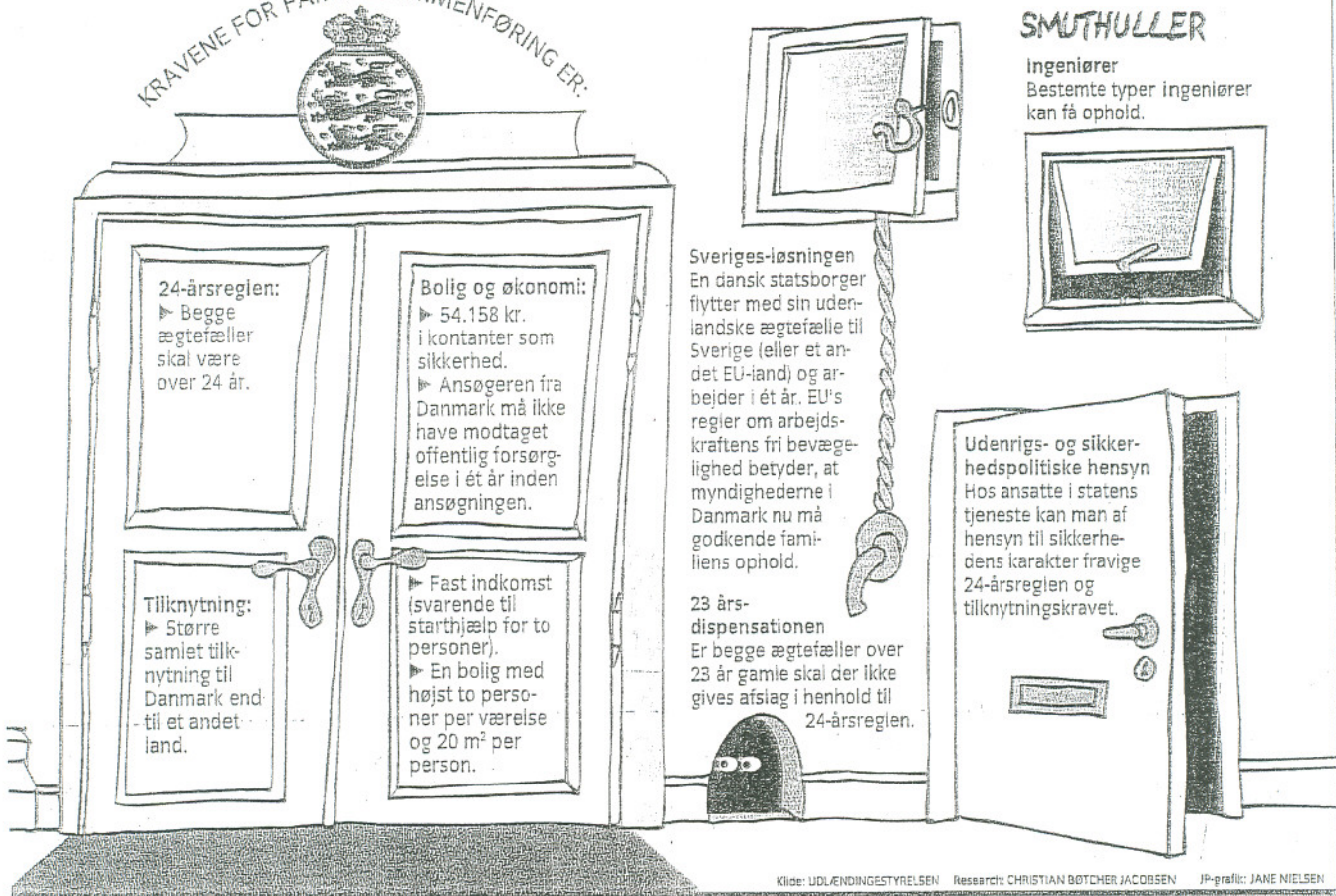
3.832 familiesammenføringer. Siden den borgerlige regerings tiltrædelse i 2001 er antallet af familiesammenføringer faldet drastisk. I 2001 var der 10.950 familiesammenføringer. Faldet skyldes hovedsageligt de nye strammere krav.

UNDTAGELSER TIL KRAV OM FAMILIESAMMENFØRING

Positivliste

Ansatte indenfor bestemte fagkategorier kan opnå familiesammenføring. Familiesammenføringen sker på baggrund af en opholdstilladelse, der i første omgang gælder to år. Der er mulighed for forlængelse

KRAVENE FOR FAMILIESAMMENFØRING ER:

Kilde: UDLÆNDINGSTYRELSEN Research: CHRISTIAN BÖTCHER JACOBSEN JP-grafik: JANE NIELSEN

Folketingets Ombudsmand, Hans Gammeltoft-Hansen, vil i dag kræve en redegørelse fra Integrationsministeriet og Udlændingestyrelsen. Det sker efter kritik af, at de lempeligere regler for højtuddannede specialister i mere end to år aldrig blev offentliggjort.

»Det, der er interessant for os, er, om der er sket en offentliggørelse til borgerne af lempelsen af familiesammenføringen eller ej,« siger Kirsten Talevski, kontorchef hos Ombudsmanden.

Socialdemokratiet vil på et kommende samråd med integrationsminister Rikke Hvilshøj (V) vurdere, om Ombudsmandens skridt er tilstrækkeligt, eller om der er behov for en uvildig kulegravning af sagen.

Opstramning på vej

Rikke Hvilshøj reagerer nu på kritikken og bebuder, at der vil ske en opstramning, så regler og særregler bliver fuldt ud tilgængelige for offentligheden.

»Vi skal selvfølgelig sikre, at der er fuld offentlighed

omkring de regler, der gælder, og i det omfang det kan gøres bedre, vil jeg straks gøre det,« siger hun.

Efter flere dages hård kritik fra støttepartiet Dansk Folkeparti og også internt i regeringen blev integrationsminister Rikke Hvilshøj i går tvunget på retræte.

Hun valgte derfor at trække en lempelse i udlændingeloven tilbage, så det ikke længere er muligt for studerende på udvalgte uddannelser at blive fritaget for 24-års-reglen og tilknytnings-

kravet for at opnå familiesammenføring.

»Jeg er glad for, at ordførerne i regeringspartierne er enige med mig i målet om at kunne fastholde og tiltrække højtuddannet arbejdskraft, som der er mangel på i Danmark. Men jeg må bare konstatere, at jeg har valgt den forkerte model,« forklarer Rikke Hvilshøj om sin baggrund for at trække lempelsen tilbage.

mikkel.thastum@jp.dk
louise.scheibel@jp.dk
anne.mette.svane@jp.dk